

SCRIPTA

Numéro Scripta : 3917

Auteur(s) : Martin IV [pape]

Bénéficiaire(s) : Philippe III le Hardi, France (roi)

Genre d'acte : bulle

Authenticité : non suspect

Datation : 1282, 13 avril

Lieu d'émission : Orvieto

Action juridique : autre

Langue du texte : latin

Analyse

Bulle du pape Martin IV sur l'élection de l'évêque de Coutances.

Tableau de la tradition

Éditions principales

a. Delisle Léopold, *Cartulaire normand de Philippe-Auguste, Louis VIII, Saint-Louis et Philippe le Hardi*, Caen, Hardel (MSAN ; 16, 2e série, 6, p. 160-390), 1852, n° 988, p. 253.

Texte établi d'après a

Martinus episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Xpisto filio regi Francie illustri, salutem et apostolicam benedictionem. Dudum Constanciensi ecclesia per obitum bone memorie J., olim ipsius ecclesie episcopi, solatio destituta pastoris, dilecti filii capitulum ejusdem ecclesie, certa die ad eligendum prefixa, vocatis et presentibus omnibus qui voluerunt, debuerunt et potuerunt commode interesse, convenientes in unum, et tandem deliberantes in electionis negotio per viam procedere compromissi, in dilectos filios magistros Guillelmum de Landellis, penitentiarium, Matheum de Esseyo, Gaufridum de Yvetot et Julianum de Zancato, ecclesie predicte canonicos, concorditer et unanimiter compromittere curaverunt, ut quem ipsi omnes communiter vel tres ex eis usque ad consumptionem cujusdam candele ibidem accense, de gremio ejusdem ecclesie in ejus episcopum ducerent eligendum, prefati capitulum et ipsius ecclesie episcopum et pastorem reciperent et haberent. Qui demum secedentes in partem, tractatu super hoc habito diligenti, hujusmodi compromissi forma servata, in delectum filium magistrum Robertum Gouberti, archidiaconum in Baltesio in ecclesia supradicta, voto unanimi consenserunt, quem subsequenter prefatus magister Matheus de Esseyo, vice sua et aliorum collegarum suorum, ac de consensu et expressa voluntate ac mandato ipsorum et singulorum de dicto capitulo, in eorum episcopum duxit canonice eligendum ; dictusque magister Robertus, ad instantiam capituli supradicti, hujusmodi electioni de se facte consensit ; sed dilectus filius magister Johannes dictus Grospermi, Constanciensis canonicus, ex certis causis electioni hujusmodi et electo etiam se opponens, ad sedem apostolicam appellavit, sicque hujusmodi negocium ad sedem ipsam per appellationem hujusmodi devolutum, nobis tunc in minori officio constitutis et in gallicanis partibus officio legationis fungentibus, totaliter extitit ab eadem sede commissum fine canonico terminandum. Lite itaque coram nobis in causa electionis hujusmodi legitime contestata, prestito de veritate dicenda a partibus juramento, factis quibusdam positionibus, formatis articulis, productis testibus, et ipsorum attestationibus publicatis, ac productis reprobatoriis testibus contra illos, nos, de beneplacito felicis recordationis Nicolai pape predecessoris nostri, ad sedem apostolicam redeuntes, causam ipsam priusquam nostre legationis egressi terminos fuisset bone memorie Philippo Ebroicensi episcopo committendam duximus et fine canonico decidendam ;

cumque coram eodem episcopo fuisset aliquamdiu in causa ipsa processum, prefatus magister Johannes dictus Grospermi ex aliis certis causis iterato ad sedem appellavit eandem. Prefatus autem predecessor nos apud sedem ipsam postmodum constitutos dedit in causa hujusmodi auditorem. Demum nos ad summi apostolatus apicem, disponente Domino, evocati, dilecto filio nostro B., Sancti Nicolai in Carcere Tulliano diacono cardinali, causam ipsam commisimus audiendam, coram quo predicta causa pendente, memoratus magister Robertus Gouberti omne jus, si quod sibi fuerat ex electione hujusmodi acquisitum, in ipsius cardinalis manibus nostra super hoc auctoritate muniti, sponte ac libere resignavit, cujus resignationem duximus acceptandam, provisionem ejusdem Constantiensis ecclesie hac vice, de fratrum nostrorum consilio, dispositioni sedis apostolice reservantes. Nolentes itaque prefatam ecclesiam, que jam longi temporis spatio viduatis (sic) incommoda deploravit, viduitatis ejusdem ulterius perpeti detrimenta, considerantes quoque laudanda venerabilis fratris nostri Eustacii, episcopi Constantiensis, conversationis honeste merita, vite munditiam, morum elegantiam, scientie donum, aliasque virtutes multiplices, nobis per longe familiaritatis studia non ignotas, quibus personam suam bonorum dator Altissimus insignivit, de ipso ordinis Fratrum Minorum professore, qui capellanus et penitentiarius noster erat, predicte Constantiensis ecclesie, de fratrum predictorum consilio, providimus ipsumque eidem ecclesie prefecimus in episcopum et pastorem, curam et administracionem ipsius ecclesie sibi in spiritualibus et temporalibus committentes, subsequenter ei de nostris manibus munere consecrationis impenso, firma concepta fiducia quod, dirigente Domino actus suos, memorata Constantiensis ecclesia per sue circumspectionis industriam prospere dirigetur, sibi que salubria, Domino largiente, provenient incrementa. Quocirca celsitudinem regiam paterno rogamus et hortamur affectu, quatinus eundem episcopum, quem, ob suorum exigenciam meritorum et divine familiaritatis obsequia nobis ab ipso devote impensa, prosequimur prerogativa favoris et gratie specialis, necnon et commissam sibi ecclesiam habens, pro nostra et apostolice sedis reverentia, propensius commendatos, sic te illi benignum exhibeas, sic favorabilem, largiaris eum et eandem ecclesiam regie benivolencie gratia, prosequendo quod ipse, regalibus presidiis circumfultus, commissum sibi regimen facilius et efficacius, cooperante Domino prosequatur, nosque proinde magnificentiam tuam dignis in Domino laudibus attollamus. Datum apud Urbem veterem idus (sic) aprilis pontificatus nostri anno secundo.